

Ville och Vera

leker med ljud

Fröken: - Vilket är första ljudet i apa?

Eleven: - ??????????

Fröken: - Vad börjar apa på?

Eleven: - !!! Jo, först ere en nos, sen kommer huvet, åsså kroppen. Sen ere en svans. Ja, sist kommer svansen!... har alla apor svans?...

För att kunna lyssna efter första ljudet i ord måste barnen förstå vad ett ljud är, veta vad som förväntas av dem; de måste vara fonologiskt medvetna.

Ville och Vera leker med ljud är ett nyskrivet läs- och skrivförberedande material, skrivet för förskoleklass, med uppföljning i år 1. *Ville och Vera* är lek och laboration med våra språkljud och analyserar hur ett ljud **låter**. *Ville och Vera* låter språkljuden föregå bokstäverna. *Ville och Vera* leker med ljuden utifrån talspråket, inte vad de symboliserar enligt skriftspråket.

”Mmmmm – va’ gott!”

”Ååååå – va’ dom e’ duktiga!”

Varje språkljud har sin egen rörelse, visa, analys och ramsa. Med detta som medel leker och laborerar vi med ljuden och deras placering i munnen så här:

-”Mmmmm – så låter jag när något är väldigt gott!” Så får ljudet en rörelse. Smaka sedan på ljudet; hur känns det i munnen? Sjung visan. Prata om goda saker, lek, vrid och vänd. Därefter får ljudet en symbol = bokstav. Sedan kopplar barnen ihop ljudet och bokstaven! Det här kan alla barn **förstå** och **lyckas** med!

Ville och Vera innehåller också mycket mungympa för att hjälpa barnen att hitta i munnen, forma alla språkljud och ge medvetenhet om hur munnens olika delar rör sig och formar ljud, vilka i sin tur bildar ord.

Idag är forskarna överens om att svårigheter med språkljuden är den gemensamma och grundläggande faktorn för elever med läs- och skrivsvårigheter. Att eleverna kan bokstäver och kan rabbla alfabetet är inte samma sak som att de är fonologiskt medvetna. Eleverna måste ha förståelse för ljud och kopplingen ljud - bokstav, annars blir bokstäverna en formel med begränsad utveckling. Forskare pekar på vikten av förebyggande insatser, glädje, motivation och vikten av att lyckas i början!

Erfarenheten visar att barnen är mycket kreativa och gärna vill skriva så snart de kan och **förstår** ljuden.

Ville och Vera kompletterar andra språkleksmaterial och kan användas parallellt.

Materialet, med visorna på CD, finns tillgängligt i Vallentunas Förskoleklasser sedan juni 2006.

Kontaktperson: Kristin Aabel
talpedagog

tfn: 587 857 99
mail: kristin.abel@vallentuna.se